

**SÁLARHEILSAN HJÁ
FØROYSKUM
MIÐNÁMSSKÚLANÆMINGUM**

Frágreiðing og tilmæli

Súsanna Olafsdóttir Skaale & Annika Helgadóttir Davidsen

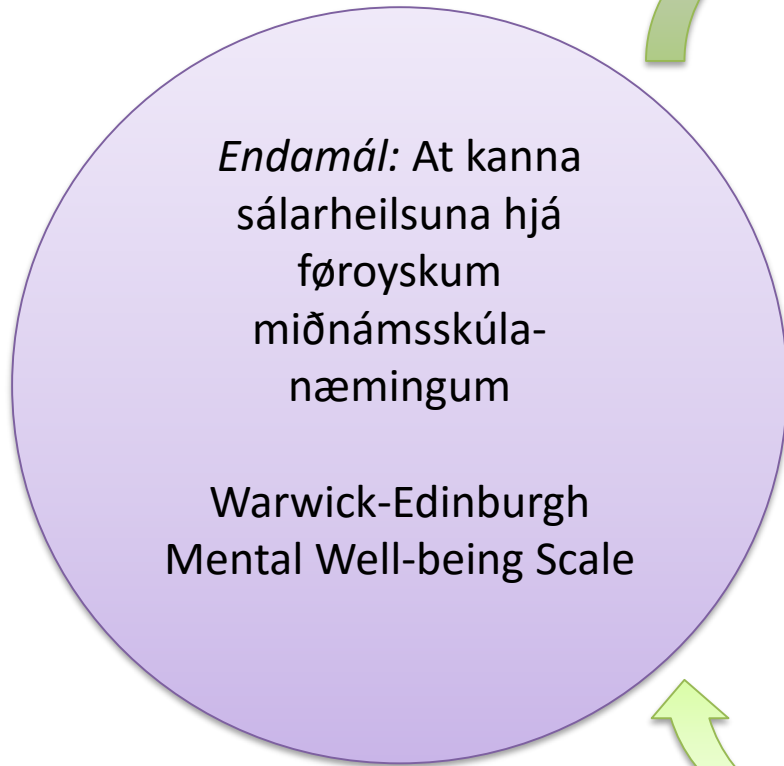
Annika Helgadóttir Davidsen, sálarfrøðingur og phd
Vísindavøkan 2017

Bakgrundin fyri kanningini:
Hví hildu vit hetta vera áhugavert?

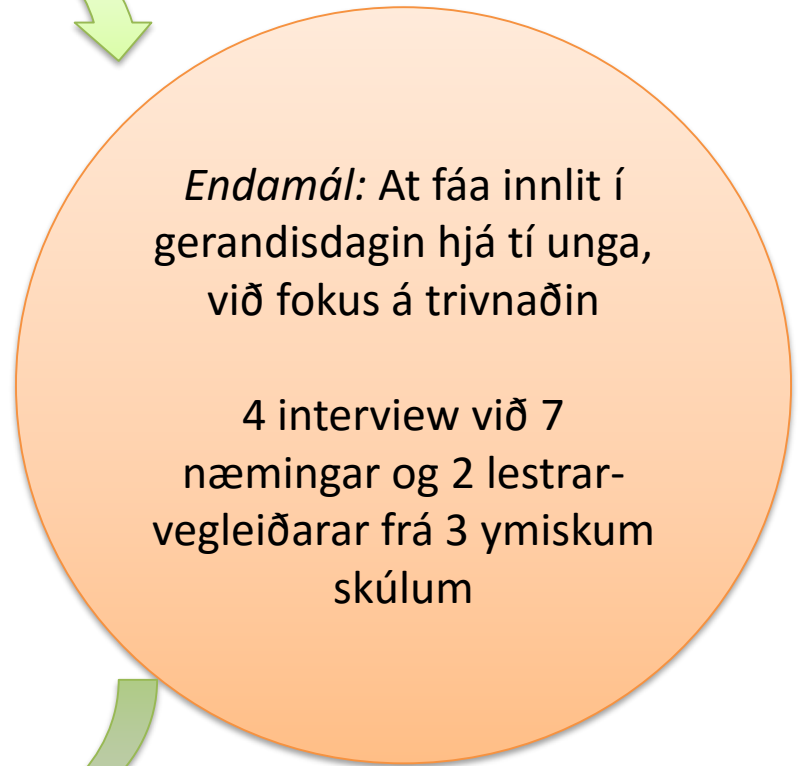

FØROYSKIR SÁLARFRØÐINGAR

Kvantitativt

Kvalitativt

Úrslit frá kvantitativa partinum

1295
miðnámskúla-
næmingar

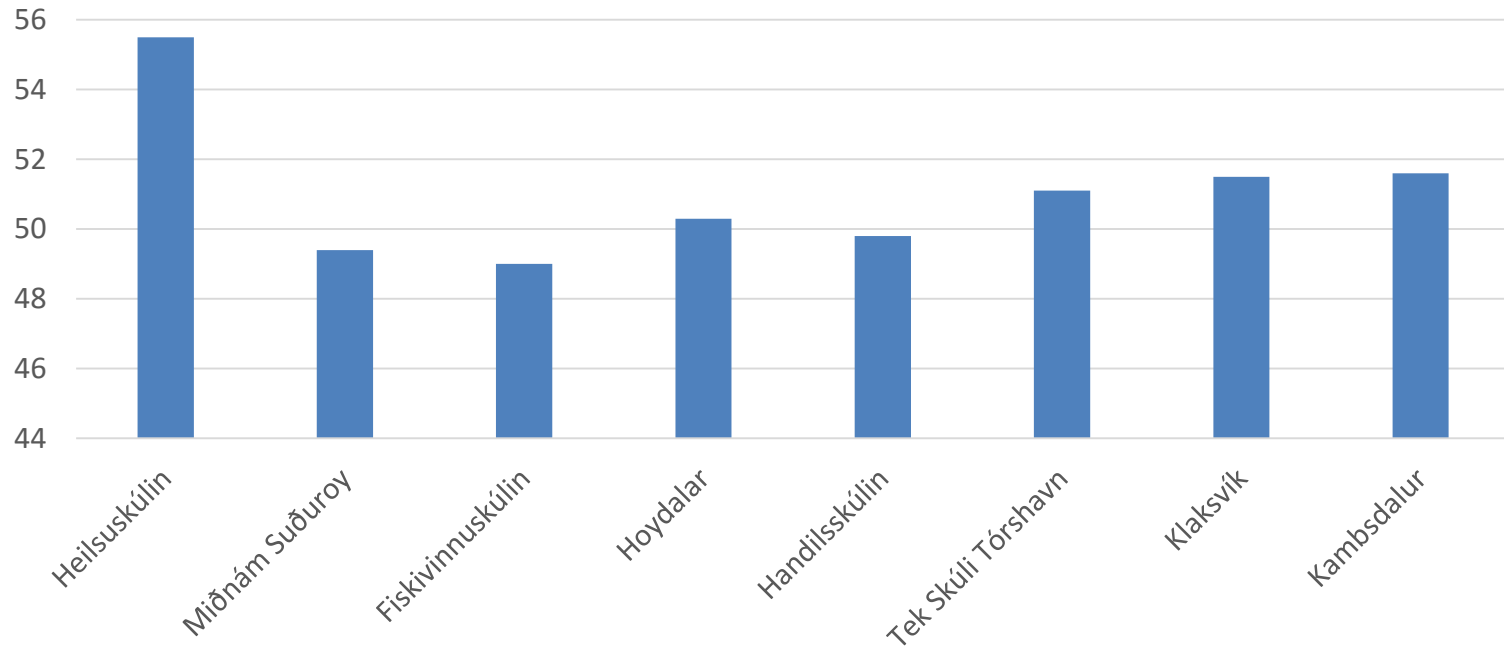
Miðalaldur: 20 ár
Sálarheilsu miðaltal: 50,9
(frá 49,0 til 55,5)

- Miðaltalið liggur ímillum 14-70
- 50% av dønum liggja ímillum 50-59

Munur er á sálarheilsuni hjá næmingunum á teimum 8 skúlunum

Sálarheilsan á teimum 8 miðnámsskúlunum

Aldur í sær sjálvum hevur ein týðning fyri sálarheilsuna

Munur er á sálarheilsuni hjá kvinnum og monnum

- Miðaltal fyri kvinnur: 49,6 (SD = 8,2)
- Miðaltal fyri menn: 52,7 (SD = 8,2)

Úrslit frá kvalitatíva partinum

Fýra høvuðstema hjá næmingunum:

1. Lívið á netinum
2. Avriksættarliðið
3. Samleikamenning í einum lítlum samfeag
4. At handfara vantrivað

1. Lívið á netinum: *“Eg fœli mín heili er allatíð on”*

2. Avriksættarliðið: “Skalt tú ikki víðari?”

“...tað er eitt press á at finna útav, hvat tú vilt, og ‘skalt tú ikki á universitet?’, og eg veit ikki, um eg vil á universitet, og so er tað akkurát sum at man má fara út í heimin at uppliva alt møguligt, og tú mást fara at búgva onkrastaðni, men tú mást eisini koma heimaftur og byggja tær eitt hús og fáa tær ein mann og børn, tað er nógv sovorðið, og eg royni bara at hugsa, at eg skal bara gera tað, sum eg vil, men samstundis so er tað allatíð fólk, sum spyrja: ‘skalt tú ikki víðari?’.”

(næmingur D frá skúla 2)

3. Samleikamenning í einum lítlum samfelag:

“Ikki for keðilig og ikki for merkilig”

“...tað at vera samkynd í Føroyum upptekur mítt høvd nógv ... at finna onnur, sum eisini eru tað, nú eri eg gott nokk heldig, at eg kenni nokkso nógv í forhold til, hvussu nógv samkynd eru í Føroyum, men eisini politiskt, hvussu tað... og líkasum við at halda høvdið uppi, tá fólk eru negativ um tað, so líkasum at hugsa, at tað er ókey, sjálvt um fólk eru negativ um tað.”

(næmingur F á skúla 2)

“Ja, man skal ikki vera for keðiligur, og man skal ikki vera for merkiligur, og man skal vera frammligur og tora vera seg sjálván, men akkurát sum allíkavæl halda seg eitt sindur aftur, so man passar seg til øll og ikki bara eina týpu av fólk, soleiðis at øll kunnu tosa gott um ein ella so...”

(næmingur B á skúla 1)

4. At handfara vantrivnað: “út ein túr og finna uppá okkurt at gera”

“Eg eri øgiliga opin og tosi nógv, ikki við nakran bestemtán, ella nøkur bestemt ting klári eg væl at tosa við míni foreldur um, og so er tað nakrar bestemtar vinkonur og nakrar aðrar heilt fáa sum eg kann tosa við um alt, tað at eg tosi um ting tað hjálpir mær øgiliga nógv. Tað er mín miðil.”

(Næmingur A frá skúla 1 [kvinna])

“Also um eg hevði havt ein ringan dag í dag og so kom til [bygdanavn] ella heim ... og sat har og lúnaðist eina løtu, og so orkar man ikki sita inni meir... og so er bara at koma út bara ein biltúr ella okkurt, og so koyrir man onkustaðni, og so fær man onkra idé frá onkrum, ella tú sær eitt ella annað.”

(Næmingur H frá skúla 3 [maður])

Samanumtøka

1. Breiði hópurin trívist

- Men ungdómslívið er serliga krevjandi
- Ávirkar sálarheilsuna, men skal ikki sjúkliggerast

2. Dreingir trívast betri enn gentur

- Avriks- og perfekiónskrev (Objektifisering?)
- Føroyska samfelagið nattúrligt innrættað til menn?

3. Online lívið, serliga á sosialu miðlunum, tykist stressa tey ungu

Okkara tilmæli

FØROYSKIR SÁLARFRØÐINGAR

1: Tematisering av trivnaðinum hjá ungum kvinnum

Tematisering av krøvunum til ungar kvinnur tíðliga í fólkaskúlatíðini, t.d. í SSP høpi, kann gera tað lættari hjá gentum og kvinnum at støðast

2: Ungdómsráðgeving við tvørfakligum kunnleika

Vit meta tað vera av stórum týdningini at hava eina lætt atkomiliga ungdómsráðgeving, har tann ungi skjótt og ómakasleyst kann fáa ráðgeving frá viðkomandi fakpersóni

3: Uppraðfesting av gransking á økinum

Vit hava tørv á meiri vitan um føroyskan ungdóm, soleiðis at møgulig tiltøk og átøk byggja á føroyska, granskingargrunndaða vitan

Takk fyri

FØROYSKIR SÁLARFRØÐINGAR